

має всі можливості для того, щоб зробити освітній процес здоров'язберігаючим.

Література

1. Ареф'єв В.Г. та ін. Концепція національної системи фізичного виховання учнів, учнівської і студентської молоді України // Початкова школа. – 1994. – №8. – С. 50-54.
2. Киричук О.В. Концепція виховання підростаючого покоління. // Рідна школа. – 1995. – №5.
3. Кійло О. Шлях до здоров'я. // Завуч. № 18. Червень 2011. – С. 3-12.
4. Кравченко Л. Вплив різнобічного фізичного виховання на розвиток фізичних і моральних якостей учнів // Здоров'я та фізична культура. – 2009. – №9 (141). – С. 1-6.
5. Рябченко С. Здоров'я школярів // Здоров'я та фізична культура. – 2007. – №26 (86). – С. 10-20.
6. Таранова О., Челах Г. Система роботи здоров'язбережнього навчального процесу. Організація здоров'язбережнього навчального процесу. // Завуч. № 19-20. Липень 2008. – С. 4-5.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО СПРЯМУВАННЯ

Малаканова Л.В., Сорокіна Г.Ю.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

В усьому світі на даний момент люди розуміють цінність здоров'я. В умовах глобалізації та динамізму змін життєвого середовища набуває актуальності проблема здоров'язберігаючого спрямування особистісно орієнтованої освіти. Інноваційні процеси, які відбуваються сьогодні в світі зумовили і нові підходи до розуміння особистісно орієнтованої освіти. Так, у доповіді Комісії з освіти ЮНЕСКО «Освіта: прихований скарб» йдеться про освіту як соціалізацію індивіда, в ході якої відбувається становлення пізнавальних, діяльнісних, комунікативних та світоглядних його компетентностей. Крім цього, користується популярністю в наш час теорія людського капіталу, яка розглядає особистісно орієнтовану освіту як інвестиції, націлені на підвищення ефективності виробництва, а будь-яке виробництво починається з людського потенціалу.

Інновація – це особлива форма філософії особистісно орієнтованої освіти. Філософія мети діяльності, результатів і досягнень, вона прийнята для всіх освітніх закладів сьогодення, тому що дозволяє поєднати ціннісно-змістовні основи культури, соціалізацію та інноваційну діяльність. Отже, розвиток інноваційної культури особистості, тобто її здатності мобілізувати свій творчий потенціал у реальній життєвій ситуації, – найактуальніше завдання інноваційної освіти, бо її покликання – допомогти людині бути здоровою, успішною, щасливою – самодостатньою та самореалізованою. Інноваційна діяльність усуває прірву між особистісно орієнтованою освітою та вимогами життя, бо в ній утверджуються такі суспільно значущі цінності, як свобода вибору, творчий продукт, життєвий досвід, Я-концепція. Відповідно, інноваційна діяльність стає для особистісно орієнтованої освіти стрижневою домінантою.

Освітня інновація – фундаментальна умова побудови відкритих

динамічних інноваційних освітніх систем реалізації, оригінальних новітніх технологій, проєктів. Згідно сучасним методологічним, культурологічним положенням, інновація розглядається як соціокультурний феномен, основними характеристиками якого виступають: спрямованість цільових зусиль на перетворення, вироблення й розвиток нових способів діяльності; зверненість до майбутнього, яке народжується в уяві та думці й забезпечується завдяки рефлексії; націленість на розвиток прогнозованого об'єкта. Інновація, інтегрована в контекст управлінської діяльності, розглядається як культурна форма інновацій в освіті. Педагогічна інновація – невід'ємний і важливий компонент управлінської діяльності та засіб ефективного вирішення професійних та життєвих проблем.

Інноваційна діяльність передбачає: визначення концептуальних засад розвитку педагогічної системи чи виробництва; розробку перспективних варіативних моделей; визначення стратегічних напрямків діяльності та принципів їх координації; обґрунтування соціокультурних результатів впровадження інновацій та їх наслідки; планування дій щодо реалізації інновацій; об'єднання однодумців розробки інноваційної ідеї; організацію формувальних експериментів з метою перевірки, реалізації варіативних інноваційних моделей; рефлексивне оформлення й експертиза наслідків впровадження інновації і співвіднесення їх з вихідними замислами і всіма проміжними кроками на шляху до втілення.

Інновація – це інструмент (засіб), який створює унікальні умови для творчої самореалізації особистості, стимулюючи її природну допитливість і актуалізуючи її життєвий досвід. Розвиток сучасного суспільства все більше залежить від інноваційної діяльності, яка виводить людину на рівень самореалізації та духовного гармонійного її розвитку, що підтверджує думку В.І. Вернадського про те, що в ноосфері вирішальним і визначальним чинником є духовне життя людської особистості, в її спеціальному виявленні... Немає нічого більш ціннісного у світі і нічого, що вимагає більшого збереження і поваги, ніж вільна людська особистість.

Відповідно, з огляду на надзвичайну актуальність даної проблеми, необхідно готувати магістрів управління інноваційною діяльністю, яка не лише стала визначальною стилізованою рисою сучасного мислення, однією з ознак професійної культури, але й може реалізуватися в будь-якій професійній діяльності та життєдіяльності.

Вихідними концептуальними положеннями при розробці методологічних підходів до викладання дисциплін здоров'язберігаючого спрямування у вищій і середній школі стали: 1. Розуміння інноваційної діяльності як засобу самореалізації особистості, залучення особистості до продукування нових ідей, створення сприятливих умов для реалізації нею свого природного потенціалу та творчого ставлення до життя. 2. Виходячи з сучасного розуміння інноваційної діяльності, спрямованої на створення нових ідей, розвиток особистості, теоретичною основою дисциплін здоров'язберігаючого спрямування є розвиток творчого мислення, що дає можливість виробляти позиції життєтворення та життєтворчості. 3. Професіонал розглядається як генератор оригінальних ідей, яскрава, духовно та гармонійно розвинена творча особистість, яка володіє професійною культурою, професійною майстерністю та різноманітними технологіями реалізації інноваційної діяльності. 4. Вивчення дисциплін здоров'язберігаючого спрямування розглядається в контексті повного оволодіння знаннями. Тому зміст дисциплін важливо спрямувати на мотиваційний, когнітивний та операціональний компоненти оволодіння знання-

ми про людський організм як саморегулюючу систему та умови, які забезпечують оптимальне його функціонування. 5. Відповідно до положення про діалектичний зв'язок принципів єдності свідомості та діяльності, принципу активності особистості вивчення дисциплін здоров'язберігаючого спрямування повинно відбуватися в умовах включення учнів у різні види навчальної діяльності, що дасть змогу діагностувати рівень розвитку творчих якостей і вмінь, обирати більш продуктивні способи організації власної життєдіяльності.

ВОЛОНТЕРСЬКА ЕКОЛОГО-ПІЗНАВАЛЬНА РОБОТА ШКОЛЯРІВ НА ТЕРИТОРІЯХ ПЗФ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ БІОРИЗНОМАНІТТЯ, ЩО ФОРМУЄ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

*Наливайко А.Є.
Мезинський національний природний парк*

На території Чернігівської області найбільшим об'єктом природно-заповідного фонду є Мезинський національний природний парк – площа 31035,2 га – в Коропському районі, створений відповідно до Указу Президента України від 10.02.06 №122/2006. Це унікальний куточок природи – край світлих хвойних і затінених листяних лісів, імлістих боліт і безкрайніх луків.

Перед співробітниками установи стоять надзвичайно важливі завдання – збереження та відтворення природного середовища, біологічного та ландшафтного різноманіття, необхідних для повноцінного життя людини.

Мезинський НПП – своєрідний науковий та еколого-просвітний центр, який проводить активну еколого-освітню діяльність серед молоді, місцевого населення та туристів. Співробітники парку активно реалізують просвітницьку функцію заповідної справи, спрямовану на поширення ідей гуманізму та принципів екологічного світогляду, патріотичного виховання молоді у душі любові до рідної природи та небайдужого ставлення до свого краю.

Мезинський НПП у здійсненні еколого-освітньої діяльності найбільшою увагою надає роботі з учнівською молоддю. При цьому враховуються програма шкільного курсу природничих дисциплін – біології та географії, вікові особливості психології школярів, методологічні основи освітнього процесу, проведення екскурсій у природне середовище, позашкільної освіти учнівської молоді. А також використовується матеріально-технічна база та інтелектуальний потенціал Мезинського НПП, як науково-дослідної установи.

Екологічна просвітницька діяльність на території НПП – це пряма інвестиція в гармонійний розвиток екологічної свідомості та поведінки, зокрема підростаючого покоління, здійснюється шляхом організації ряду просвітницьких заходів, зокрема:

- аудиторні освітні та виховні заходи: лекції, бесіди, дискусії, «круглі столи», консультації, вікторини;
- активні заходи в природному середовищі: екскурсії, польові практики, еколого-освітні експедиції;